

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
 Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
 Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
 dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Az oroszok előretörése a tengeren.

Hová fejlődtek az események azóta, hogy a danzigi kérdést tekintettük a világ-helyzet döntő tényezőjének! Mennyi meglepő fordulat érte azokat az országokat is, amelyek a háborus bonyodalmakba nem kívántak beleavatkozni.

Ennek következményei nemcsak a szárazföldön, hanem a tenger birtoklásában is nagy változásokat teremtettek. A Földközi-tenger hadászati pontjai helyett egyszerre az Északi-tenger nagy öblének, a Balti-tengernek uralma került előtérbe.

Ez a fordulat a legsúlyosabban érinti azokat a kis országokat, amelyek a Balti-tenger mellett fekszenek. Alighogy kialakult Oroszország lengyelországi térfoglalásának hatása, a szovjet kormány rögtön a balti kis államokra, Észtországra, Lettországra és Litvániára vetette ki hálóját s ezeknek kormányait szinte parancsolólag idézte maga elé, hogy hatalmi érdekeit érvényesítse velük szemben. A kis országok helyzetét súlyosítja az a körülmény, hogy a világháború előtt Oroszország hatalma alá tartóztak s földarabolásuk óta nem folytattak barátságos magatartást a szovjet kormányzat iránt.

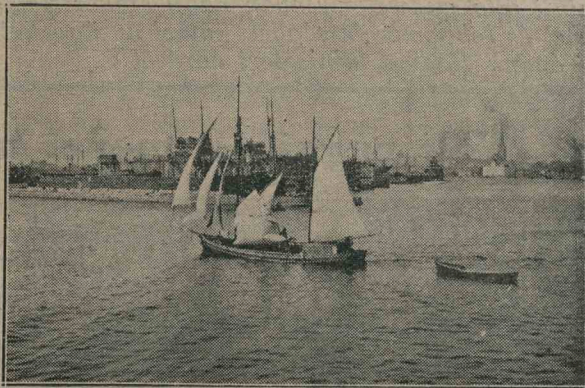
Mit tehetnének most, amikor Oroszország megszabadult a német nyomástól, sőt a németek támogatását élvezzi? Igyekeznek

Észtország fővárosának lát képe.

A háboru kezdő napjaiban azt kellett hinnünk, hogy Olaszország is fegyvert fog ama céljainak megvalósítására, amelyek Németországgal való szövetezésre indították. Ebben az esetben — amint azt ezeken a hasábkokon is kifejtettük — Danzig után Gibráltár, a Földközi-tenger szorosának erősített pontja került volna az események középpontjába. Anglia tengeri erejének ugyanis ezen a szoroson át kellett volna Olaszország ellen s a Szuezi-csatorna védelmére fölvonulnia.

Azonban bekövetkezett a váratlan fordulat: Olaszország — bizonyosan egyetértésben Németországgal — nem fogott fegyvert s így a Gibráltár-szoros sem vált háborus vetélkedés tárgyává, ott ma is sértetlenül közlekedhetnek a semleges államok s elsősorban Olaszország kereskedelmi hajói. Ám Olaszország semlegességénél is meglepőbb fordulat volt Oroszország hadba lépése.

Észtországi kikötő. (Dr. Schilling Dezső felvételei.)

megalkudni a helyzettel és menteni azt, ami menthető. A létrejött szerződések katonailag teljesen leigázzák ezeket a kis országokat, kikötőiket az orosz hadihajók állomásaivá teszik, hadászati fontosságú szigeteket elfoglalják és megerősítik. Papiroson legalább műve-

lődési, gazdasági és belső kormányzati önállóságukat meghagyják. Husz esztendő alatt ezek a kis országok nagy előhaladást tettek, a mi rokonaink, az észtek különösen megerősödtek nemzeti öntudatukban. A nagyobb művelődés s a kifejlődött nemzeti érzés talán erőt ad nekik, hogy az orosz hatalom nyomásával megbirkózzanak.

Az események olyan irányban haladnak, hogy rövidesen a Dardanellák kérdése is napirendre kerül. Ha az oroszok ezen a téren is elérik régi vágyukat s a Dardanellák szorosát befolyásuk alá tudják hajtani, akkor megint több ország kerül nehéz helyzetbe.

Értékes tevékenységet fejt ki Radian miniszter.

Radian, sajtó- és propagandaügyi miniszter Argetoianu miniszterelnöknek régi munkatársa. Radian miniszter a vezetése alatt álló minisztériumban nagy szakértelemmel és lekiismeretességgel intézi az ügyeket. Képünk Radian minisztert ábrázolja.

Bulgária nemzeti ünnepe.

A háborus fejlemények Bulgáriát is közelről érintik. Döntő kérdés rája nézve, hogy a Balkán meg tudja-e őrizni semlegességét a háborus bonyodalmakban? Bulgáriára nézve az is életkérdés: vajjon az oroszok milyen megállapodást kötnek a törökökkel, hogyan rendezik a Dardanellák birtoklását? Az ország ezekben a nehéz napokban bizalommal sorakozik bölcs uralkodója, Boris király mellé. Boris király a napokban ünnepelte az ország felszabadulásának évfordulóját. Ez alkalommal nemcsak népe ünnepelt, hanem külföldi államfők, köztük Horthy magyar kormányzó is elküldték üdvözlőlevelüket a bolgár királynak.

Nők végzik a mezei munkát Németországban.

Németországban a bevonult férfi munkaterőt sok esetben nőekkel helyettesítik. A nőket tanfolyamokon oktatják ki, hogy a férfiak munkáját el tudják végezni. Különösen azoknál a munkáknál válnak be a nők, amelyek nagyobb testi erőfeszítést nem kívánnak. Képünkön bemutatunk egy traktorral szántó nőt. A németek ezzel az intézkedéssel véldát mutatnak, hogy miképpen kell a legnagyobb nehézségek között is a gazdasági munkák rendszeres elvégzését biztosítani.

Hitler beszéde.

Az egész világon feszült érdeklődéssel várt történelmi jelentőségű beszédét Hitler kancellár az elmúlt pénteken mondotta el a birodalmi gyűlésen. Hitler vezér beszéde elején beszámolt a Lengyelország ellen vezetett háborúról. Rámutatott arra, hogy a lengyel hadjárat az első nyolc nap alatt eldőlt. A német haderő bámulatos vitézséggel, felkészültséggel a legnehezebb feladatot megoldotta. A lengyel haderő megsemmisülése és a lengyel állam szétbomlása folytán 694 ezer foglyot s óriási hadianyagot ejtett zsákmányul a német haderő. Lengyelország szétbomlásával és a lengyel hadsereg legyőzésével Versailles egyik legmeggondolatlanabb intézkedése szűnt meg.

Németország és Oroszország viszonya.

Azután Hitler kancellár a német-orosz viszonyt fejtegette. Hangsúlyozta, hogy a két ország kölcsönösen tiszteletben tartja különböző rendszereit, így megszűnt minden ok az ellenséges magatartásra. A két ország között megkötött új barátsági és érdekszerződés tehát lehetségessé teszi nemcsak a békét, hanem az eredményes és a tartós együttműködést is. Lengyelország felosztásánál a két nagyhatalom közösen állapodott meg s kölcsönösen gondoskodnak olyan határok megvonásáról, amelyek megfelelnek a történelmi, néprajzi és gazdasági adottságoknak. Újjárendezik a néprajzi viszonyokat s ezzel kapcsolatosan Európa egész keleti és délkeleti részén a német néprajzi viszonyokat áttelepítések útján oldják meg. Új lengyel államot alakítanak, olyan államot, amelynek sohasem szabad, hogy zavaró elem legyen, akár a birodalom, akár a Szovjet számára.

Megszűntnek jelenti ki a versaillesi szerződést.

Azután Hitler kancellár a Népszövetséggel kapcsolatosan kijelentette, hogy a nemzeti szocializmus feltörő életereje újból nagygyá és hatalmassá tette Németországot s ha egyesek azt állítják róla, hogy ő szószegő, mert nem a versaillesi szerződés szellemében dolgozott, akkor ő azt állítja, hogy szavát adta a német népnek a versaillesi szerződés megszüntetésére és arra, hogy vissza fogja adni a német nemzetnek a természetes életjogait.

— *A negyvenhatmillió angol jogot formál negyvenmillió négyzetkilométer feletti uralomra, —* mondotta Hitler vezér, — *akkor nem lehet kifogásolni, ha nyolcvanmillió német jogot formál nyolcszázezer négyzetkilo-*

méterre és ha visszaköveteli azokat a gyarmatokat, amelyek egykor az ő tulajdonai voltak.

Szerencsének és nem szerencsétlenségnek tartja, hogy békés uton szüntette meg a versaillesi szerződés igazságtalan intézkedéseit.

Németország viszonya a szomszédos államokkal.

Hitler vezér beszéde további során Németország viszonyát ismertette a szomszédos és a semleges államokhoz. Az északi államok felsorolása után kijelentette, hogy Ausztria Németországhoz csatolása után a német kormány közölte Jugoszláviával, hogy a két ország közötti határt véglegesnek tekinti és hogy békében és barátságban akar élni Jugoszláviával. „Magyarországhoz, — mondotta Hitler vezér, — a szívélyes és szoros barátság régi és hagyományos kötelekei fűzik a birodalmat. Határaink Magyarország felé is véglegesek.“ Végleges a határ Olaszországgal, sőt az volt a célja, hogy Franciaországhoz való viszonyt is rendezze. Miután Franciaország becsületesen megoldotta a Saar-vidék visszaadását, német részről minden Franciaországgal szemben támasztott követelés megszűnt. Ilyen követelés soha fel sem fog merülni. Az a kívánsága, hogy Franciaország és Németország ássa el a régi ellenségeskedést, a két nagy történelmi multu nép találja meg az egymáshoz vezető utat.

Baráti jobb Anglia felé.

De nemcsak Franciaország, hanem Anglia felé is baráti jobbot nyújtott. A két népet nemcsak értelmileg, hanem érzelmileg is közel akarta hozni egymáshoz. Csak az angol államférfiak és újságírók szítják ellene az ellenségeskedést. Ennek dacára hangsúlyozta, hogy *Európában és a világon csak akkor jöhet létre igazi megbékülés, ha Németország és Anglia megértik egymást.* Ismertette azután a nemzeti szocializmus törekvéseit. Hangoztatta, hogy a versaillesi szerződés módosítását békés uton megkísérelte, ezt azonban gyengeségnek minősítették és elutasították. Békés törekvése Anglia felé nem gyávaság, hanem a függő kérdések rendezése és sajnálja, hogy azok, akik vérszomjasan a háborút hirdetik, nincsenek ott, ahol a harcok folynak.

Beszéde további során kijelentette, hogy a háboru további folytatásának nincs értelme, mert a versaillesi Lengyelország sohasem fog feltámadni. Ezért a föld két nagy birodalma, Németország és Oroszország vállal

szavatosságot. Hangsúlyozta, hogy Németország a cseh-morva területeken nemcsak nyugalmat és rendet teremtett, hanem egy új gazdasági rend alapjait fektette le. Angliának, — mondotta, — még sok dolga lesz, amíg ilyen eredményt fog felmutatni palesztinai protektorátusában. A nyugati háboru sem fogja megoldani a függő kérdéseket s abból csak a háborus nyereszkezőknek lesz haszna.

Mik a béke feltételei?

Azután Hitler kancellár felállította a német békejavaslat feltételeit. Olyan birodalmi határt akar megteremteni, mely megfeleljen a történelmi, néprajzi és gazdasági előfeltételeknek. Újjá kell rendezni az új élettereket, ezeknek keretében meg kell oldani mindenütt a kisebbségi kérdést. Új alapokra kell fektetni a közlekedést s újból meg kell szervezni az egész gazdasági életet. Helyre kell állítani egész Európában a biztonság érzetét. Németország a béke esetén a legvilágosabban megjelöli külpolitikai szándékait. Már most kijelenti, hogy a versaillesi szerződést nem létezőnek tekinti, a birodalmat megillető és annak megfelelő gyarmatbirtokait követeli, tehát követeli elsősorban a német gyarmatok visszaadását. Ez a követelés nem ultimátum-szerű s nem olyan, amely mögött az erőszak áll, hanem a politikai igazságosság és az ál-

talános gazdasági észszerűség. A fegyverkezést észszerű és gazdasági szempontból korlátozni kell. Meg kell határozni, hogy milyen fegyvereket lehet használni háboru esetén. Ha ezek a biztonsági kérdések rendeződnek, akkor tartós béke jöhet létre. A nagy célok elérése érdekében egyszer csak le kell ülni a világ nagy nemzeteinek a béke asztalához, hogy olyan tervezetet dolgozzanak ki és fogadjanak el, amely mindenkinek megadja a biztonságot, nyugalmat és a béke érzetét. Azután válaszolja a háboru továbbfolytatásának a borzalmaival s kijelenti, hogy ha a háborus izgatás tovább folyik, ez volt az utolsó szava és Németország harcolni fog. Majd a sors dönti el, hogy kinek lesz igaza, egy azonban bizonyos, hogy a világtörténelemben sohasem volt két győztes, de sokszor voltak legyőzöttek. Végül kéri az Istent, hogy a népek vezetői megtalálják azt az utat, amely nemcsak a német nép, hanem egész Európa békéjéhez és újjászervezéséhez vezet.

Hitler kancellár beszédét a francia, angol és az amerikai sajtó élesen bírálja s nem találja alkalmasnak arra, hogy a békétárgyalások megkezdődjenek. Ugyanakkor azonban az orosz, olasz és a legtöbb semleges állam sajtója hangoztatja, hogy a történelmi jelentőségű beszéd alapján Hitler kancellár megnyitotta az utat a béke felé.

• Külföld •

Az európai Egyesült Államok terve. Az angol alsóházban Mander képviselő kérdést intézett Chamberlain miniszterelnökhöz, hogy hajlandó-e a leg-sürgősebben elkészíteni az európai Egyesült Államok megalakítására vonatkozó tervezetet? A kérdést intéző képviselő kifejtette, hogy tudomása szerint Chamberlain miniszterelnök olyan szervezetet akar létesíteni, amely a háboru kitorését egyszersmindenkorra megakadályozná. Ez pedig szerinte csak úgy oldható meg, hogyha megalakítják az európai Egyesült Államokat. Az angol képviselő kérdésére a külügyi államtitkár válaszolt. Mikor a kérdéstevő képviselő a kül-

ügyi államtitkárral tovább akarta folytatni a vitát, az alsóház elnöke nem adott engedélyt. A kérdést az angol ujságok továbbra is nagy figyelemmel tárgyalják. Hangsúlyozzák, hogy a nyugati hatalmak valóban tervezik egy európai szövetség létrehozását, hogy ezáltal megszüntessék a nemzetek közötti ellentéteket és megjavítsák az egyes országok gazdasági helyzetét.

Nagy sulya van a semleges államok csoportjának. Egy olasz ujság megállapítja, hogy a jelenlegi háborut az angol nép nem akarta. Csupán egyes háboruspárti angol államférfiak akarata folytán tört ki a háboru. Egyelőre a jelenlegi háboru elszigetelődött. Nem lett belőle világháboru. A háboru most már tulajdonképpen csak a

nyugati fronton folyik. Németország hadereje a szárazföldön és a levegőben sebezhetetlen. A lap ismerteti Németország tengeri erejét és hangsúlyozza, hogy Németországnak óriási támadó eszközei vannak. Megállapítja, hogy a jelenlegi nemzetközi helyzet megoldásának kulcsa a semleges államok kezében van, mert a semlegesek vannak többségben. A francia álláspont ismertetésével kapcsolatban kiemeli az olasz ujság, hogy a francia nép sem akar háboruzni, annál kevésbé, mert jól tudja, hogy Németország letörése teljesen lehetetlen. Az olasz ujság cikkén kívül egyéb jelek is mutatják, hogy a semleges államok sulya és tekintélye növekedőben van. Dániai hírforrás szerint a német kormány közös értekezletre

akarja összehívni a semleges államokat. Az értekezleten elsősorban gazdasági vonatkozású kérdéseket tárgyalnának meg. A dolog természetéből következik azonban, hogy általános nemzetközi kérdések megtárgyalására is sor kerülne.

Hitler Varsóban járt. Hitler vezér és kancellár repülőgépen Vasóba utazott és nagy csapatszemplén vett részt.

Magyarország és Oroszország szomszédságának következményeivel foglalkoznak a német ujságok. Az új európai helyzettel kapcsolatban a német ujságok megállapítják, hogy Oroszországnak a nemzetközi viszályba való bekapcsolódása Délkelet-Európa államaira nézve sorsdöntő jelentőségű. Az ujságok hangoztatják, hogy Magyarország teljesen megértette az új helyzetet és tudja, hogy jövője biztosítását a Németországgal való barátságban kell keresnie. A Németországgal való barátság biztosítja Oroszországgal való jó viszonyát is. A német ujságok kifejtik, hogy az Oroszországgal való közös hátlár Magyarországra nézve belpolitikai jelentőségű is. Siettetni fogja bizonyos újítások bevezetését. Ezek között elsősorban a földreform megvalósítását. A németek szerint a jelenlegi helyzet nem változtatott azon az állapoton, hogy Magyarország tovább is úgy tekint Olaszországra, mint amely állam nagy megértést tanúsít a magyar ügyek iránt.

Angol-japán viszály a Földközi-tengeren. A Földközi-tengeren angol hadihajók megtámadtak egy japán hajót. A támadás alkalmával francia repülőgépek is bombát dobtak a japán hajóra.

Függetlenségi mozgalom Indiában. Gandhi, hindu népvezér feltűnéstkeltő levelet intézett az indiai angol kormányzóhoz. Gandhi levelében követeli, hogy az angolok adjanak Indiának teljes függetlenséget.

Miért nem üzennek hadat a nyugati hatalmak Oroszországnak? A japán ujságok sokat foglalkoznak a nyugati hatalmaknak és Oroszországnak a viszonyával. A japán lapok véleménye szerint Anglia és Franciaország azért nem üzennek hadat Szovjetországnak, mert attól tartanak, hogy hadüzenet esetén Oroszország olyan katonai műveleteket kezdene, amelyek India ellen irányulnának.

Heves harc indult a japán-kinai arcvonalon. A Távol-keleti háború újabb szakaszhoz érkezett. A japánok a távol-keleti arcvonal több pontján heves támadásokba kezdtek. Csiangse mellett 65 kilométer hosszú szakaszon rendkívül heves harcok folynak. A japánok több várost teljesen szétlőttek. A halottak száma a polgári lakosság körében is igen nagy. Egyébként a kínai-japán háború borzalmasságát növeli, hogy több tartományban járványos betegségek léptek fel. Tiencsin vidékén kolera pusztít.

Orosz csatahajók a Fekete-tengeren. Egy angol hajó kapitánya kijelentette, hogy Constantából Várna felé menet a Fekete-tengeren szovjet-orosz hadihajókkal találkozott. A kapitány szerint a szovjet hajók ellenőrző körutat tesznek a tengeren.

Új lengyel kormány alakult.

A lengyel államférfiak nagy része elmenekült Lengyelországból. A külföldre menekült államférfiak közül Moszcizsky köztársasági elnök lemondott az elnöki tisztségről Ugyancsak lemondott a miniszterelnök és a többi miniszterek is. Az új kormány Párisban alakult meg. Köztársasági elnök: Vlaszkievic Vladislav, a szenátus volt elnöke. Miniszterelnök: Sikorszky tábornok lett. Varsó hős védője Tarczinszky, aki husz év óta volt Varsó polgármestere, a német csapatok bevonulásakor főbelötte magát.

Németországban ünneplik Varsó bevételét. Egész Németországban zászlódiszt öltöttek a házak Varsó bevételének ünneplésére. A nap bizonyos szakában meghuzzák a harangokat a lengyel háború dicsőséges befejezésének megünneplésére.

Németország nem használ a háboruban mérges gázokat és járványt okozó fertőző csirákat! A német kormány a londoni svájci követ útján értesítette az angol kormányt, hogy tiszteletben tartja az 1925. évi genfi egyezményt. Az egyezmény megtiltja a mérges gázok és a járványokat okozó fertőző csirák (bacillus-háború) alkalmazását. A német kormány reményét fejezte ki, hogy az angol kormány is hasonlóan fog eljárni.

Madridba teszi át székhelyét a spanyol kormány. A spanyol kormány október hónap második felében székhelyét Burgosból Madridba teszi át.

Játszanak bizalommal a Loteria de Stat
COLECTURA OFICIALA-nál

Főelárusítóhely: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 46.

Véget ért a lengyel háború. A német-lengyel háború véget ért. A lengyel csapatok utolsó töredékei is megadták magukat.

Nagy katonai bevonulások Angliában. Az angol kormány kiáltványt bocsátott ki, hogy a júliusban besorozott 240 ezer újonc közül 100 ezer azonnal vonuljon be katonai szolgálatra.

Felosztják a lengyel nagybirtokokat. A szovjet rendelet folytán a volt lengyel területen megkezdették a nagybirtokok felosztását.

Mi hír van a nyugati arcvonalon? A nyugati arcvonalon a gyalogsági csapatok állásaikat változatlanul tartják. A nagy esőzések és a hideg a tüzérségi működést is akadályozza.

Hitler vissza akarja állítani kisebb formában Lengyelországot. Hitler vezér és kancellár b'keajánlatával kapcsolatban több külföldi ujság azt írja, hogy Hitler hajlandó visszaállítani egy tiszta lengyelek által lakott Lengyelországot. Az új ország fővárosa Varsó lenne.

A lengyelországi harcokban megsemmisült a cseh légió. A német-lengyel háborúban Praha cseh tábornok vezetése alatt ötezer főnyi cseh légió küzdött a lengyelek oldalán a németek ellen. A német hadsereg vezetőségének jelentése szerint a lengyelországi harcokban a cseh légió teljesen megsemmisült. A jelentések szerint Praha tábornok is elesett.

Békés állapotok Palesztinában? Angol ujságok híradása szerint Palesztinában teljes nyugalom és rend van. Az arabok és a zsidók békejobbot nyújtottak egymásnak és egy emberként állanak az angol világbirodalom mögött a nemzetközi viszályban.

Aknák usznak a tengereken. A keleti és az északi tengereken mind a németek, mind az angolok nagyon sok uszóaknát helyeztek el. Sok helyen az aknák következtében tengeri hajózás teljesen lehetetlenné vált.

Fontos kijelentést tett az angol tengerészeti miniszter Délkelet-Európával kapcsolatban. Churchill, angol tengerészeti miniszter a keleteurópai eseményekkel és Oroszország szerepével kapcsolatban kijelentette, hogy a dunamenti és Balkán államok függetlenségének, fejlődésének és békéjének támogatása az angol birodalomnak is fontos érdeke.

Magyar és orosz határőrök barátságos találkozója. Az uzsoiki szorosnál a legszívélyesebb formák között találkoztak a magyar és orosz határőr csapatok. Az orosz tiszték egy magyar területen fekvő kiránduló szállodában reggeliztek és magyar cigarettákat vásároltak. A reggeli után szívélyesen húcsztak el a magyar tisztektől.

Fegyverbe szállították az Egyesült Államokban élő lengyeleket. Az új lengyel kormány felhívást intézett az Egyesült Államokban élő öt millió lengyelhez, hogy alakítsanak légiót. Az Amerikában megalkuló lengyel légiót a nyugati harctéren helyeznék arcvonalba.

Elhalasztották Szlovákiában az elnökválasztást. Közöltük lapunkban, hogy a szlovákok október 6-án választanak elnököt. Hír szerint az elnökválasztást október 26-án fogják megtartani.

A semlegesség mellett döntött az egyetemes amerikai értekezlet. Az amerikai államok Panamában értekezletet tartottak s megvitatták, hogy a jelenlegi

nemzetközi helyzettel kapcsolatban az amerikai államok milyen magatartást tanúsítsanak. Az értekezlet kimondotta, hogy az amerikai államokra nézve a helyes álláspont az, ha semlegesek maradnak. Ennek a döntésnek természetesen csak erkölcsi jelentősége van. Érdekes, hogy Argentina és Guatemala kiküldöttei angol területekre jelentették be igényüket.

Svájcban telepszik le a volt lengyel köztársasági elnök. Moszcizky lengyel köztársasági elnök a svájci Freiburg tartomány egyik községének diszpolgára. Moszcizky kérést intézett a svájci szövetségi kormányhoz, hogy Svájcban telepedhessék le. Moszcizky az engedélyt megkapta s így családjával együtt Svájcban fog letelepedni.

Török katonai küldöttség érkezett Londonba. Londonba török katonai küldöttség érkezett. A küldöttséget egy angol tábornagy fogadta, aki a világháború idején a Törökországban harcoló angol csapatok parancsnoka volt.

Közkegyelem Spanyolországban. Franco tábornok államfővé való választásának harmadik évfordulóján kegyelemben részesítette azokat a köztársasági tiszteket, altiszteket és közlegényeket, akiket hat évnél kevesebb büntetésre ítélték volt el. Hasonló büntetés elengedésben részesülnek a polgári bűnösök is. A halálraítéltek büntetését Franco életfogytiglani kényszermunkára változtatta.

Berlinbe utazik Molotov. Molotov orosz külügyi népbiztos rövidesen Berlinbe utazik s német államférfiakkal Kelet-Európát érdeklő kérdéseket fog megtárgyalni.

A kormány kiáltványa.

A kormány az ország népéhez kiáltványt intézett. A kiáltvány elején ismerteti a Calinescu ellen elkövetett szégyenletes merénylet következményeit. Felhívja azokat a tévelygőket, akik erőszakos uton akarnak ujitani, hogy térjenek vissza a becsület útjára, mert véres uton át nem lehet építeni, hanem csak rombolni. A kiáltvány hangoztatja, hogy a korona és az ország zászlója körül mindenkinek tömörülnie kell. A kiáltvány a következő intelligenciával fejeződik be:

Öfelsége kormánya nem fog elmulasztani egyetlen intézkedést sem, amellyel támogathatja az ország lakóinak testvériesülését és enyhíti a bajokat. Minden egyes állampolgárnak azonban a maga részéről is támogatnia kell a kormány munkáját, ereje megfeszítésével, türelemmel és jóakarattal. Felejtjük el valamennyien egy pillanatra, hogy kielégítő jogaink vannak és emlékezzünk meg arról, hogy kötelességeket kell teljesítenünk.

A mai nemzetközi viszonyok közt minden nemzet védelmi helyzetben van. Nincsenek háborús gondolataink, a békét óhajtjuk, de nem lehetünk gyöngébbek másoknál. Tudjuk, hogy a katonai összpontosítások súlyosan nehezdednek, főként a falusi és városi munkás rétegekre. A jelenlegi pillanatban lévén lehetséges abban a mértékben, ahogyan óhajtánánk, a behívott elemeknek havi szabadságot fogunk sorban adni. Másrészről, a szükséges intézkedéseket megtettük és még kiegészítjük azok családjainak felsegélyezésére, akiket a zászló alá hívtunk s munkájuk helyettesítésére is. Segítő intézkedések történnek hasonlóképpen a szegények támogatására, hogy ők is eleget tehessenek kötelezettségeiknek. A kormány tudja, hogy a rekvirálások is súlyos terhet jelentenek, ezek azonban feltétlenül szükségesek az ország védelmére. Mindenkinek, aki arra hivatott, hogy

áldozatot hozzon, számot kell vetnie, hogy jobb odaadni valamit, hogy megmentjük az egészséget. A rekvirálásoknak azonban a legszigorubb törvényesség szellemében kell történniök és a bizonyított egyéni visszaéléseket megbüntetik s a károsultakat kártalanítják.

Az összes közigazgatási és gazdasági törvényhozási intézkedések szigorú összhangba hozatala fogja megkönnyíteni a közös és egyéni terheket.

Azt a megvalósítási programot, amelyből az utóbbi két év alatt már annyi vált valósággá, tovább folytatjuk a köz javára, az állami jövedelmek lehetőségein belül, mivel mindenekfölött a nemzetvédelem által előírt kiadásokat kell fedeznünk, a hadsereg felszerelésére és fenntartására és azokra a közlekedési utakra, amelyeken a hadseregnek és az utánpótlásnak kell mozognia.

Nem kételkedünk, — drága hazánk le fogja győzni mindazokat a súlyos nehézségeket, amelyek előtte állanak és megmenthetjük azt egy háboru szerencsétlenségétől és megőrizhetjük a ma Európában támadt fegyveres viszályban a szigorú semlegességet, amelyet elhatároztunk. Ennek a célnak elérésére azonban senkinek sem engedhető meg a legkisebb vétség sem a kötelességteljesítésben, az állami rend tiszteletében és a haza védelmére kért áldozatokban.

A kiegészült Románia szabad polgárai álljatok királyotok körül és ne ingadozzatok évezredek hitetekben, abban az érzésben, amely mindeddig átvitt az idők hullámai fölött. Valamennyien álljunk egy legyőzhetetlen csoportba és kiáltsuk valamennyien:

— Eljen az örökre felszabadult és egységes Románia!

— Eljen királyunk és szeretett fia!

— Isten minket úgy segítjen. Egészséget!

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Hírek

Közvetlen vasuti összeköttetés létesült Máramaros és Erdély között. Szálva és Telcs között nagy ünnepélyességgel avatták fel az új vasuti vonalat. Az új vasuti vonal Erdély és Máramaros között közvetlen vasuti összeköttetést fog létesíteni. Az ünnepélyes felavatás alkalmával T. Á. T. A. R. U. Coriolan Szamostartomány királyi helytartója beszédet tartott. Beszédében többek között azt mondta, hogy egy vasuti vonal egy nemzet életében annyit jelent, mint egy erődítmény.

Külföldi követeket fogadott kihallgatáson Gafencu külügyminiszter. A külügyminiszter kihallgatáson fogadta az angol, német, amerikai, jugoszláv és magyar követeket. A külügyminiszter a követekkel időszerű kérdéseket tárgyalt meg.

Tartalékos tisztek és altisztek illetményei. A nemzetvédelmi minisztérium intézkedett, hogy 1939 okt. 1-től kezdve a behívott tartalékos tisztek és altisztek részére ugyanolyan ellátási összeget fizessenek ki, mint, amilyent a tényleges tisztek és altisztek élveznek.

Fontos kérdések szerepeltek a legutóbbi minisztertanácson. Az Argetoianu miniszterelnök elnöklete alatt megtartott legutóbbi minisztertanácson a közrendészeti miniszter beszámolt az országban uralkodó közhangulatról. Ezután Gafencu külügyminiszter ismertette a külpolitikai helyzetet. Végül a minisztertanács jóváhagyta a katonai gyakorlatra behívottak családtagjainak a segélyezéséről szóló rendelkezéseket.

Kik vezetik a lengyel menekültek segélyezését? XII. Pius pápa Cortezi lengyelországi apostoli nunciust, Cassulo romániai apostoli nunciust és Cisar érseket bizta meg, hogy a Romániába menekült lengyelek segélyezését felügyeljék és vezessék. A lengyel menekültek segélyezésére élelmiszereket, orvosságokat és pénzt osztanak ki. Több ezer lengyel menekültet helyeztek el ingyen lakásokban.

Argetoianu folytatja Calinescu kisebbségi politikáját. Argetoianu miniszterelnök előtt kihallgatáson jelent meg a romániai német népközösség megbízottja. Argetoianu kijelentette, hogy a kormány tovább fogja folytatni Calinescu kisebbségi politikáját.

Öfelsége keresztapaságot vállalt. Bán Vasile, nagybányai vasuti munkás feleségének tizenharmadik gyermeke született. A gyermek keresztapaságát Öfelsége, II. Károly király vállalta.

Vidékre helyezik át a párisi dalszínházat. A párisi ujságok szerint a francia fővárosban levő dalszínházat egy vidéki városba helyezik át. Az intézkedés a légitámadások lehetőségével áll kapcsolatban.

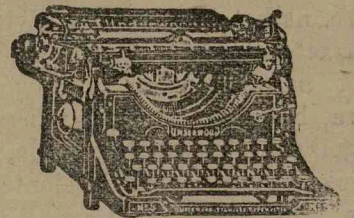
Halálos szerencsétlenség Borsán. A kolozsmegyei Borsa község kőbányájában halálos szerencsétlenség történt. Egy kötőmb leszakadt és két munkást súlyosan megsebesített. Az egyik munkás, Stanciu Juon meghalt.

Halálos ítélet gyujtogatás miatt. A németországi Linz városban a hadbíróság halálra ítélte Stettner Alajos gazdasági cselédet. Stettner egy kiscgazda tanúját gyujtotta fel bosszúból. A bíróság a halálos ítéletet azzal indokolta meg, hogy a büntett nehéz háborus időkben történt meg.

Tanító urak figyelmébe! A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. könyvkiadóvállalat tájékozással közli az érdekelt tanító urakkal, hogy az elemi iskolák V. oszt. részére kiadott tankönyv váratlanul kifogyott. Az utánnnyomás már folyamatban van s így az eddigi le nem szállított rendeléseket, valamint az ezután beérkező rendeléseket néhány nap múlva szállítani fogja. A tanítói ismertetési példányokat is a most előállítás alatt lévő könyvekből fogja a kiadó leszállítani.

Rendesen közlekednek az olasz hajók a Földközi-tengeren. A háboru kezdetének idején az olasz kereskedelmi tengerészet hajói nem tudtak rendszeren közlekedni. Jelenleg azonban az olasz hajók a Földközi-tengeren rendszeren közlekednek, sőt az afrikai és távolkeleti hajójáratok is menetrendszerűen indulnak és érkeznek.

Smith Premier Nr. 60.
Remington, Underwood és Corona
írógépek
gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép- és sokszorosító kellékekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár

„RAPID“
IRÓGÉPVÁLLALAT

Kolozsvár, Str. Regina Maria 33.

A józseffelvi tüzkárosultak részére a krizbai Hitelszövetkezet 200 lejt adományozott.

Megerősödött a magyar-jugoszláv barátság. Külföldi újságok részletesen foglalkoznak azokkal a megnyilvánulásokkal, amelyek a dunai államok közötti együttműködés célját szolgálják. Megállapítják, hogy Jugoszlávia és Magyarország barátsága az utóbbi időkben nagyon megerősödött. A külföldi újságok véleménye szerint ennek nagy hatása lesz Közép- és Kelet-Európa államainak gazdasági és politikai fejlődésére.

Rövid hírek

Lengyel menekült szomorú sorsa. A mármaroszi havasokban a csendőrök egy elmebeteg, lengyel asszonyra akadtak. Az asszony menekülés közben elszakadt családjától, eltévedt és megzavarodott. A szerencsétlen asszonyt elmeorvóintézetbe utalták.

Sárga cigaretta papirban kerül forgalomba a Plugar cigaretta. A dohányegyedáruság igazgatósága a jövőben a Plugar cigarettát sárga cigaretta hüvelyben fogja forgalomba hozni.

Nyugalomba vonult Papan kapitány. Papan repülőkapitány, aki óceánrepülési tervének kudarca miatt öngyilkosságot kísérelt meg, nyugdíjazását kérte. Öfélése a kérést teljesítette.

Németország lakóinak száma meghaladja a százmilliót. Németország lakóinak száma, Lengyelország felosztása után százöt millióra emelkedett. Az utóbbi németországhoz csatolt területek lakossága leginkább római katolikus vallású. Így Németország vallási tekintetben katolikus többségű ország lett.

Új palotát épít a bukaresti rádió. A bukaresti rádió igazgatósága a Kisseley uton új palotát fog építeni.

Összeírják a munkanélkülieket. A munkaügyi minisztérium körlevelében rendelte el a Romániában levő munkanélküliek összeírását.

Robbanás történt a constanceai kikötőben. A constanceai kikötő petróleum raktárában robbanás történt. Egy ember meghalt.

Országos esőzések. Október első felében egész Románia területén esőzések voltak. Az esőzések következtében az időjárás lehült és a magasabb hegyeken havazott.

Megölt egy munkást a lezuhant kazán. A leszerelés alatt álló nagykárolyi papirgyár telepén egy nagy kazán Rác Endre munkásra zuhant. Rác Endre súlyos sérülései következtében meghalt.

Nagy tűzvész volt Bukarestben. A vasutas munkáspénztár Bukaresti-i székházában tűz pusztított. Az idejében kivonult tűzoltók a tüzet eloltották.

Halálos szerencsétlenség történt szilvaizfőzés közben. Egy bukaresti asszony ruhája szilvaizfőzés közben meggyult. Az asszony égési sebei következtében meghalt.

Szerencsétlenség lóhercepléknél. Szászrégen mellett, Beregszegtelke községben Iles Pál tízenkétéves kisfiú lóhercepléknél segített. Munkaközben balkarja a gép dobjába került. A dob leszakította a gyermek karját.

Üzembe helyezik a marosvásárhelyi petroleumfinomítót. A marosvásárhelyi petroleumfinomító gyár már régebben beszüntette üzemét. Újabb intézkedés következtében a gyárat ideiglenesen üzembe helyezik.

Csikszeredához csatolták Zsögödöt. Csikszögöd község lakossága határozatilag kimondotta, hogy Csikszeredához csatlakozik. A határozatot a belügyminiszter elé terjesztették és a belügyminiszter a csatlakozást jóváhagyta.

Ha sikert akar elérni,

hirdessen a

„MAGYAR NÉP”-ben!

Erdély legjobb
mezőgazdasági és közgazdasági
szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen
küld a kiadóhivatal

Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5. sz.

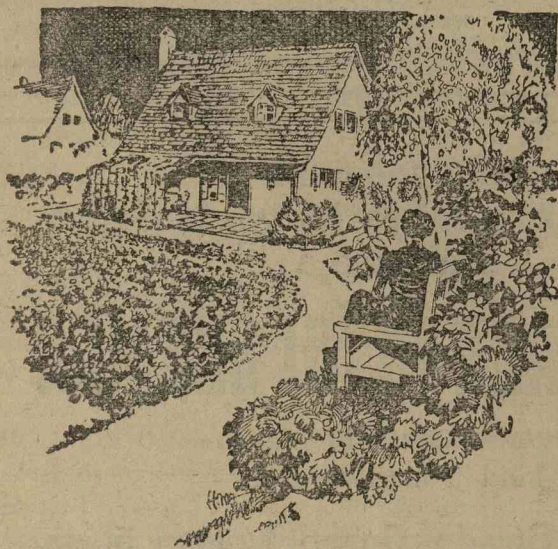
Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

GAZDASÁGTUDOMÁNY

Falusi kiskertek dicsérete.

Lapunk egyik tavaszi számában Koncz Lajos tanulságos cikket irt a falusi kertek felosztásáról és beültetéséről. Koncz Lajos hangsúlyozta cikkében, hogy mind a falusi kiskert, mind a ház mögött elterülő nagykert felosztása és berendezése a legtöbb kiscgazdánál nem történik helyesen. A cikkiró rámutatott, hogy különösen a ház közelében levő kiskert teljesen elvadult képet szokott mutatni és mindazok a hibák megtalálhatók a falusi kiskertekben, amelyeket a kertészek állandóan ostoroznak.

Koncz Lajosnak valóban igaza van, mert a legtöbb helyen nem fordítanak gondot a kiskertre és ha jól ápolják is, kellő szakértelem nélkül teszik. Ilyenformán a nagy költségből és sok fáradságból sem származik haszon. Bizonyos, hogy a kert helyes beosztásának és beültetésének tudományát meg kell tanulni, haladni kell a korrallal és nem szabad azt mondani, hogy így is jó, ahogy most van, mert apáink és nagyapáink is így csinálták.

Ilyen a német kiscgazda kertje!

Németországban rendkívül érdekes kertversenyeket rendeztek falusi gazdák számára. A versenyeken kis falusi kertek gondozói vettek részt. A kis kerteket szakértők vizsgálták felül és mind beosztás, mind beültetés és kezelés tekintetében szigorú bírálatnak vetették alá a versenyben résztvevők kertjeit. Az egyes vidékek vagy körzetek nyerteseinek kertjeit egymással összehasonlították és így sikerült kiválasztani a legszebb falusi kiskertet. A verseny kiváló eredménnyel végződött, amit mutat, hogy nemcsak a németekből álló bíráló-bizottság volt az eredménnyel megelégedve, hanem külföldről jövő idegenek is a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak a német kiscgazdák és kiscgazda asszonyok kertészeti tudományáról.

Egy belgiumi kiváló szakember, de Vitte, aki Belgiumban kertészeti vezérfelügyelő, megtekintette a versenyben résztvevő kerteket és a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozik az ott látott kertészeti munkásságról. A belga szakértő megállapítja, hogy Németországban néhány év alatt már eljutottak odáig, hogy a falusi kiskertek olyan képet mutatnak, mint hogyha legkiválóbb műkertészek munkálkodtak volna azokban. Kiemeli de Vitte, hogy a kertek megmunkálásában az egész család részt vesz és a kiskertek ezáltal mérhetetlen értékű, erkölcsnemesítő hatást gyakorolnak a család tagjaira.

Ezeket Koncz Lajos tavasszal megjelent cikkének kiegészítéseképpen azért mondtuk el, mert alkalmunk volt néhány magyar községet meglátogatni és bizony azt tapasztaltuk, hogy a legtöbb helyen nem is lehet a kiskertet kert néven nevezni, mert a felmagzott gyomnövények és rosszul kezelt virágok a teljes gondozatlanság képét mutatják.

Szántás alkalmával szedjük össze a krumpliföldön található krumplit!

Szántás alkalmával nagyon sok krumplit vet még ki az eke a krumpliföldekből. Ezt a krumplit gondosan össze kell gyűjteni és nem szabad elengedni, hogy veszendőbe menjen. Az eke után tehát járassunk gyermekeket, akik az ekevas által kidobott krumplit összeszedik. Az elvágott vagy megsérült krumplit is össze kell szedni, mert sertések, baromfiak vagy általában állatok takarmányozására az ilyen krumplit is nagyon jól fel lehet használni. A mai nehéz gazdasági viszonyok között nem szabad engedni, hogy egyetlen krumpli is veszendőbe menjen!

Legyünk igazságosak!

A hangyák hasznáról és káráról utóbbi időben nagyon sok vita folyik. A kertészek és a gyümölcsstermelők nagyon rossz véleményekkel vannak a hangyákról, mert a hangyák a levéltetveket építik, hogy mézet gyűjtsenek. Minden tekintetben indokolt tehát a kertészek, a gyümölcsstermelők ellenséges indulata a hangyákkal szemben. Még sem szabad azonban a hangyákat feltétlenül káros állatoknak tartanunk. A hangyák pél-

dául az erdőzetben a kár mellett rendkívül nagy hasznot is okoznak. Így például a vörös erdei hangya kizárólag káros bogarakból él. Egy nagy hangyaboly lakói naponta százezer darab bogarat fogyasztanak el. Egy év alatt tehát egy hangyaboly lakói több millió káros bogarat pusztítanak ki. Megjegyezzük, hogy a nálunk élő hangyák között a vörös erdei hangya a leghasznosabb. A többi hangyafajok nagyon sok kárt okoznak azért, hogy a levéltetveket gondozzák.

Hogyan munkáljuk meg rozs alá a krumpliföldet?

A Székelyföld nagyon sok vidékén vetnek rozsot krumpli után. A krumpliföldbe való rozsvetésnél a következő szabályokat tartjuk be. Minthogy a krumpliföld talaja alaposan át volt kapálva és a krumpli kiszedése alkalmával a földet megint átforgattuk, ezért krumpliföldön a rozs alá nagyon sekélyen kell szántani. Ha mélyen szántunk, könnyen megtörténhetik, hogy a rozs szeles, hideg tél esetén kipusztul. A szelek ugyanis elhordják a vetés felől a havat és elfújják a tulságosan laza talajt is. Ezért például Németországban olyan helyeken, ahol jól művelik

a földet, krumpli után a rozs alá nem igen szoktak szántani, hanem tárcsás boronával vagy márra erre a célra megfelelő eszközzel porhanyítják a talajt. A krumpliföld szántása, vagy boronálása előtt a krumpliszárakat össze kell gyűjteni és ki kell vinni a táblaszélére. Ha ugyanis a krumpliszárat a táblában hagyjuk, rendkívül megnehezíti és rosszminőségűvé teszi a szántást. Az ilyen táblában ahol a krumpliszár bennmaradt, a vetés is nehezen történik, különösen hogyha géppel vetünk. Ezért tehát a krumpliföld szántásához vagy boronálásához csak azután szabad kezdeni, miután a tábláról a krumpliszárrészeit letakarítottuk.

Meg kell kezdeni a faültetést!

Az őszi derek és a hideg időjárás következtében a fák nedvkeringése megszűnt. Ez a legjobb ültetési idő, mert az ilyenkor ültetett fák fogamzása a legbiztosabb. Tekintettel arra, hogy bő esők is voltak, a talaj átmedvesedett és így a gyökerek nem száradnak ki még abban az esetben sem, ha nem tudjuk a fákat bőséges öntözésben részesíteni. Vigyázzunk arra, hogy ültetés alkalmával feltétlenül iszapoljuk be a gyökereket.

Tapasztalt és tanult gazda termését háromszorozhatja.

A legjobb tanácsadó dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többé kerül.

Igyekeztek mindeki mielőbb beszerezni a

GAZDATUDOMÁNY

című könyvet, mely a legjobb tanácsadó.

Megrendelhető a Magyar Népkönyvtár hivatalában Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

Művelődési mozgalmak.

Aki először győzte le az Océánt.

1492 október 12-én, 447 esztendővel ezelőtt három spanyol hajó uszott az Atlanti Océán hullámain. — A hajón lévő tengerészek több mint egy hónapja már nem láttak sehol szárazföldet. Bármilyen irányba tekintettek, mindenütt csak végtelen viz tárult szemük elé. A hajósok napról-napra nagyobb félelemmel kémlték a messzeséget. Borzalmasan félték a roppant tengertől, melyen tudomásuk szerint még soha egyetlen hajó sem vitorlázott át. Haragudtak a hajók parancsnokára, Kolumbusz Kristófra, aki makacsul bizonygatta, hogy egyre jobban közelednek India felé, ahol majd rengeteg kincset és fűszert találnak. Am a tengerészek hiába lesték az állítólag közel lévő India partjait.

Multak a napok, egyik a másik után s a három hajó legénysége egyre nyugtalanabb lett. Már-már lázadoztak Kolumbusz ellen és kényszeríteni akarták a visszatérésre. Végre megtörtént a várva-várt esemény. A Santa Maria nevű hajón az árbócosárban levő matróz harsány hangon elkiáltotta magát: Föld! Majd az ágyúhoz rohant és elsütötte. Az ágyúlövés hallatára a tengerészek mindnyájan a fedélzetre rohantak. És íme a hold tiszta fényében a látóhatár szélén szárazföld emelkedett ki a tenger vizéből. Az első izgalom után mindhárom hajó megállott és úgy várta be a reggelt, hogy a hajósok teljes világosságban szálljanak majd a partra. Napfelkelte után partra szálltak és hálát adtak Istennek a szerencsés megérkezésért. Kolumbusz a felfedezett szigetet San Salvadornak, azaz Megváltó szigetnek nevezte el, mivel a sziget felfedezése nagy félelemtől váltotta meg.

Kolumbusz, a három spanyol hajó parancsnoka meg volt győződve afelől, hogy a mesés gazdagságu Indiába érkezett el. Ezért a szigeten s a pár nap múlva felfedezett új szigeteken lakó bennszülötteket indiánusoknak nevezte el. Sem ő, sem társai nem sejtették, hogy tulajdonképpen egy egészen új világrészt fedeztek fel. Ez az igazság csak huszonöt év múlva derült ki, mikor aztán

az új világrészt Amerikának nevezték el Amerika felfedezése pár évtized alatt úgy szólván egész Európa életét megváltoztatták s az előidéztet változások fontossága miatt a tudósok Amerika felfedezésétől számítják az új-kort az emberiség történetében.

Hogyan indult el Kolumbusz és mi volt a következménye Amerika felfedezésének! Nagyon érdekes története van ennek. Ezelőtt ötszáz egynéhány esztendővel nagy volt a felháborodás az európai országokban, az emberek folyton panaszkodtak az étkezés egyhangúsága miatt. Izletlen és rosszul készített ételeket ettek a legtöbb országban. Ennek oka az volt, hogy a fűszer, ami az ételeket izletessé teszi, egyre ritkább lett s a végén már csak a leggazdagabb emberek tudták megszerezni, olyan drága volt. Bors, fahéj, gyömbér, vanília stb., mit ma mindenki olcsón beszerezhet, akkor egyszerre eltűnt a piacról. A fűszert évszázadok óta az Európától keletre lévő Indiából hozták hosszú szárazföldi és tengeri uton. Am a XV. században ezeket az utakat, melyek Indiából Európa felé vezettek, a törökök elfoglalták s így a fűszerkereskedelem megbénult. Természetesen az emberek tovább keresték az új utakat India felé. Különösen a tengerész népek, portugálok és spanyolok szerettek volna valamilyen új uton Indiába jutni, mert a fűszerkereskedelem abban az időben a legjövedelmezőbb üzlet volt. A portugálok Afrika megkerülésével próbálták Indiába hajózni s e célból egymásután indították hajóikat India felé. Nemsokára fel is fedezték az Indiába vezető tengeri utat, de ez az út nagyon hosszú volt.

Ekkor egy olasz származású tengerész, Kolumbusz Kristóf azt állította, hogy Indiába nyugat felé indulva is el lehet jutni anélkül, hogy Afrikát meg kellene kerülni. Ő ugyanis a Földet gömb alakúnak tartotta. Ezt a véleményét azonban senki sem hitt el. Az emberek nagyrésze akkor még azt gondolta, hogy a Föld tányér alakú s ezért Kolumbuszt bolondnak tartották. Kolumbusz azonban meg volt győződve igazságáról s több ki-

rálynak felajánlotta szolgálatát, hajókat várva terve megvalósítására. De sehol sem kaptak hajót bízni reá. Végre a spanyol király adott három hajót s ezekkel indult el Kolumbus India felé, nyugati irányban. India helyett azonban egy új világrészt fedezett fel, Amerikát.

Amerika felfedezése óriási következményekkel járt. Pár évtized múlva a spanyolok egymásután fedezték fel Amerika különböző

részeit. Rengeteg kincset, aranyat és drágaköveket találtak, amelyeket hajószállítmányok vittek Spanyolországba. Így Spanyolország, nemsokára pedig az összes tengerparti országok, mint Portugália, Anglia, Hollandia nagyon meggazdagodtak. A nyugati országok nagyságát és gazdagságát elsősorban Amerika felfedezéséből lehet megérteni.

PIAC

Hogyan fog alakulni a petróleum ára?

Vidéken sokfelé hirdik, hogy a petróleum nagyon meg fog drágulni. Ezzel szemben a következőket kell megállapítanunk. A kormány felszólítására a petróleum termelők egyesülete elhatározta, hogy a petróleum belföldi árát függetleníti a nemzetközi piac árhullámzásaitól. A petróleum termelők vállalták, hogy a belföldi szükséglet rendelkezésére mindég elegendő mennyiségű petróleumot fognak adni.

Megindult a fűszerárak behozatala.

Az utóbbi hetekben a fűszer és gyarmatáru cikkek nagyon megdrágultak, mert a tengeri hajózás szünetelése következtében a fűszerkészletek nagyon megfogytak. Tekintettel arra, hogy az utóbbi napokban nagyon sok fűszerárut szállító hajó érkezett a feketetengeri kikötőkbe, a fűszerpiacon ismét rendes állapotok kezdenek uralkodni. Egyes fűszereknél máris jelentkezik az olcsulás.

Szigoru intézkedéseket tettek a tüzfával való üzérkedés megakadályozására!

Tekintettel arra, hogy az ország több városában, különösen pedig Bukarestiben a tüzifa kereskedők kihasználják a közönség szorult helyzetét, a kormány elrendelte, hogy mindenütt bizottságok ellenőrizzék a tüzifa kereskedelmet. Ilyen módon akarják megakadályozni, hogy a szállítási nehézségek miatt bekövetkezett állapotból a vásárló közönségre kár származzék.

Anglia román termékeket akar vásárolni.

Az angol kereskedelemügyi miniszter az angol alsóházban kijelentette, hogy a Románia és Anglia között fennálló kereskedelmi egyezmény értelmében Romániában vásárlásokat eszközölt. Az angol kormány elhatározta, hogy a Romániával való kereskedelmi kapcsolatokat tovább építi.

Drágultak az állatárak a dési nagyvásáron!

A dési nagyvásáron az állatárak a nagy kereslet miatt megdrágultak. A kereskedők kivitel-

re szerettek volna nagyon sok állatot venni, azonban a gyenge kínálat miatt nem tudtak elegendő számú állatot vásárolni. Az árak a következők voltak:

Igásökök 10—12 ezer lej páronként, fejőstehén 6—8 ezer lej darabonként.

Bőrárak Nagyenyeden.

Talpbőr 180—280 lej különként minőség szerint. Boxbőr 65—75, borju boxbőr 75—85 lej kvadrátonként. Vikszos borjubőr 320—350, vikszos tehénbőr 280—300 lej különként. Bállásáru 250—280 lej különként.

Tengerbe dobják a brazíliai kávé.

Dél-Amerikában nagy kávétermés volt és hogy a kávé árát megfelelő színvonalon tudják tartani, százötvenezer zsák kávé a tengerbe öntöttek. Az utóbbi években összesen a brazíliai kávétermelők hatvankét millió zsák kávé öntöttek a tengerbe. Szomorú és a gazdasági életnek mindenképpen beteges tünete, hogy a kávé árát ilyen módon akarják a termelők biztosítani. Mi sajnos azt látjuk, hogy a kávé ára nálunk állandóan drágul

Mulattató

ŐSZI RÓZSA.

Őszi rózsák nyílnak a kertembe,
úgy el tudok gyönyörködni benne.
Halvány-lila, rózsaszín és fehér
s mind akkora, mint egy gyermek-tenyér.

Őszi rózsák, drága őszirózsák,
te vagy a nyár könnyes búcsú-csókja.
Utánad csak sápadt ragyogás jön:
az ősz komor pompája a földön.

Őszirózsák nyílnak a kertembe...
Fájó szívvel gyönyörködöm benne.
Elment a nyár, nőnek már az árnyak:
Szárnycsapása hallik a — Halálnak...
L. Ady Mariska.

A hála.

Lőcs Vendellel az a szomorú dolog történt, hogy a városi kórházba került. Furesa története van annak, hogy miképp esett meg vele a nagy baj.

Rókára vadászott az uraság s Vendel mint császár, az erdőszélben megölt rókát elcsillanté, olyképen, hogy a két hátsó lábát összekötve, a nyakába akasztá. A róka fejével felé lógott, hosszú szüre alá rejtve, a hátán. De a róka még életben volt, csak tetteté kimulását s így egy pillanatban beleharapott a tolvaj hátsó felébe. S a harapásból vér-mérgezés lett.

Vendel szörnyen megrémült a kórházban, attól tartván, hogy onnét egyenesen a végső nagy utra irányítják.

— Könyörgöm ássan, tekintetes kalauz úram, mondja meg; merre indul innét az én tonatom? — kérdezte a kórházi orvostól öröklött mosolygással, mozdulatlan fekve ágyában.

— Földvár felé, öreg barátom — felelte a tréfára hajló orvos.

— Jaj, jaj! Csak oda ne! Ott csupán kereskedők laknak. Soha egész életemben nem szerettem árulni. Deszka áruláshoz pedig éppen nincs semmi kedvem... Gyógyítson meg, doktor ur, meghálálom valamicskével — fogta Vendel könyörgésre a doigot.

— Mivel jutalmaz meg, ha meggyógyítottam? — mosolygott az orvos.

— Tízezer ezüst pöngőt adnék — ha volna, — felelte Vendel.

— Hát még egyébbel?

— Ha szép leányom vóna, a tekintetes urhoz adnám feleségül.

— Köszönöm, jó barátom, tudom, hogy a jutalmat majd meg is fogja valamivel tudani, — szólott az orvos derülten.

— Meg, tekintetes ur, meg. Biztosan számíthat rá.

Három hét múlva csakugyan elhagyta Vendel a kórházat. Olyan hálatelt szívvél búcsuzott az orvostól, hogy neki ajándékozta volna a fél világot (felét pedig megtartotta volna magának), ha tudniillik ő rendelkezett volna vele.

— Isten áldja meg doktor urat mind a két szent kezével! Sohse felejtsem el ezt a doktor urnak. No, de gondom lesz rá, hogy a doktor ur se felejtse el Lőcs Vendelt.

Vendel azzal az erős elhatározással baktatott haza a falujába, hogy beszállítja a legközelebbi napon egyik süldőjét az orvosnak.

Ámde a két süldő közül a testesebbik búcsút mondott már az ősi viskónak. Csak hűlt helyét találta otthon. Ugyanis az asszony mitsem bizott a kedves életpárja felgyógyulásában, eladta a süldőt temetési költségre és szatín gyászruhára. Az utóbbit már meg is vette, sőt meg is varrta.

— Tyüha, mi lesz most! Nem lesz az idén hizónk...

— Egyet a doktornak szántam, tehát magamnak semmi sem marad! — vakarta Vendel töprengve a fejét.

— Ha már oda szánta, akkor oda is kell adnunk. Mert hát meg is érdemli a doktor, amiért meggyógyította kigyelmedet a nagy betegségből, — mondta az asszony.

— Akurát igazad van asszony, megérdemli az embőrséges ember. Sőt többet is érdemel. Azért nem is ilyen soványan, hanem meghizlalva viszem el neki a disznót, — mondta Vendel nagy hálaérzettel daga dozó szívvél.

Attól fogva alapos hizlalásra fogták a süldőt. És nem hiába, hogy Vendel a nagy

háláját akarta vele leróni, csodálatos módon gyarapodott, hizott az állat.

— Baj, nagy baj! — csóválta Vendel a fejét. — Ugy elhizott a szerencsétlen állat, hogy be sem tudjuk az orvoshoz szállítani.

— Már hogyan lehetne szekéren beinni! — veti ellen Rózi asszony.

— Hát nem lehet, ha mondom! Minek mérgesited az embert!... Hiszen megfuladna az uton, aztán kárba veszne a szép portéka, — haragoskodott Vendel.

— Hát akkor hogyan gondolja kend?

— Hogy lenne másképp, minthogy leöljük itthon az állatot s úgy kettévágva viszem be annak a tuszi-muszi doktornak. Legelőször a belső részek megmaradnak nekünk.

Ezekután Vendelék harmadnapra rá olyan félig-meddig való disznótorhoz készültek. S mikor ketté szelték a hatalmas állatot, Vendel ott is vakarta a fejét, ahol nem viszkedett. Végre nagyot lendített kezével:

— Ej, minek kinezem magamat, mikor nem muszáj! Megköszönheti az a haszontalan doktor, ha a fél disznót odaadom neki... De ha jól meggondolja az ember, az is sok... Neméltelen sok! Egy nagy sonkával is beérheti.

A dolog végre oda lyukadt ki, hogy Vendel a hizó egyik hátsó lábát szemelte ki az orvos számára. A többi részét biz, füstölve és füstötlenül elfogyasztotta a bosszu télen át.

— Látod, asszony, azért ember az ember, hogy legyen magához való esze...

— Hálátlan kutya kend! Tom Istenem, hogy még a sonkában sem vásítja a doktor fogát.

— Azért is vásítja! Nekem olyan ne mondj, hogy hálátlan vagyok! Tudom én, mi a becsület!... Jövő héten okvetlen elvinnem neki a sonkát.

Azonközben egy kis tévedés is történt a háznál: az orvosnak szánt hátsóláb-sonka elcserelődött a még meglévő kisebb első láb sonkával.

Az asszony alaposan megszidta Vendelt.

— No, csak ne öldöss, asszony, folyton nyelveddel! Hisz ez a sonka se kutya, ezt megköszönheti az éhenkórász doktor...

Kitavaszkodott azonban az idő s már

csak egyedül, árván lógott az avasodásnak indult ajándék sonka Lőcsék kamrájában. Amellett Rózi asszony mindinkább növekedő hiányosságot tapasztalt a sonka szalonnás részében.

— Hihíhi! Valami haszontalan egér elrágja a doktor sonkáját, — gunyolódott az asszony.

— Mi a csuri-csoda! A ménkü meg is ütheti azt a gyalázatos egeret! — szitkozódott Vendel.

— Ugy?! Csakhogy azt tapasztaltam, hogy olyan kétlábú egér rágcsálja ám.

— Tán én?!

— Nem is én!...

— Juj! megöl engem ez a fehérnép a mihaszna doktorral... Dejszen törjön el a lábam, ha holnap nem viszem el a házból...

Másnap nagy zsiros bőrtarisznyába került a sonka. Beállított Vendel az orvoshoz:

— No, tekintetes ur, meggyüttem! Lőcs Vendel nem az az ember, aki megfélemledik a jótevőjéről! — tekintett Vendel biztató mosolygással a doktor szemébe, mialatt huzta, vonszolta kifelé a tarisznyából a bennszorult gyanus szagu sonkát.

— Hej, öreg barátocskám, sonkával vesződik?... Sohse vesződjék vele, hanem adja el, ha nem szereti. Jó pénzen megveszik az ilyesmit a mai drága világban. Lám én egy kicsiért tizenöt pengőt fizettem tegnap a piactéri csemegekereskedésben, — figyelmeztette az orvos.

— Igazán?! — csodálkozott Vendel. Visszaeresztette azonnal a sonkát a tarisznyába.

— Köszönöm, doktor ur, a jó tanácsot. Tizenöt pengő — izé nagy pénz, töméntelen pénz!... Istenem áldja meg a tekintetes urat, — köszöntött el Vendel. Eliramodott a piactéri nagy csemegekereskedésbe.

Titkolódzva félrehívta a boltost a sarokba.

— Nini, mim van! — tartotta az orra alá vigyorogva a sonkát.

— Mit akar vele? — mordult a kereskedő rá bosszusan.

— Azt, hogy nyerjen rajta az ur. Odaadom tíz pengőért, az ur pedig eladja tizen-

öt-huszért s nyer rajta szépecskén.

Vendelt erre az a csufság érte, hogy ki-tölték a boltból. Szörnyen zugolódva baktatott az utcán:

— No, nézze meg az ember a hamis boltosát! Bizonyosan szerette volna, ha csak nyolc pengőre szabtam volna az árát, hogy ugyanannyit nyerhetett volna rajta.

Hirtelen eszébe jutott valami:

— Azért sem viszem haza a sonkát.

Visszamegyek vele a doktorhoz, hisz hálával tartozom neki, hogy meggyógyított. Aztán máskor is jöhet baj, hozzá kerülhetek.

Beállított ismét barátságos, mosolygó arccal az orvoshoz:

— Tudja mit, tekintetes ur! Odaadom magának a sonkát nyolc pengőért! Legalább nem kell a méregdrága boltban tizenötöt, vagy még többet adni érte.

Csöte Károly.

Apróságok • Adomák

Miért győzték le a németek a vitézül harcoló lengyeleket?

Az egész világot csodálatba ejtette a gyorsaság, amellyel a németek a lengyel hadsereget legyőzték. Rendkívül nehéz te-repen, ellenséges területen harcolva érték el a németek ezt a gyors hadisikert. A lengyel tisztek előadásából kiderül, hogy a németek egészen más módszerekkel harcoltak, mint ahogyan a világháboruban folyt a harc. A lengyel tisztek szerint a lengyeleknek olyan állásaik voltak és katonaságuk olyan fegyverekkel volt felszerelve, hogy az 1914—18-as világháboruban legyőzhetetlen lett volna. A németek új harcmodora azonban teljesen áthuzta a lengyelek számítását. A németek elsősorban a harcikosiknak köszönhetik győzelmüket. Támadások alkalmával a harcikosik 200—300-as csoportokban rohanták meg az ellenséget és egyidejűleg a német harci repülőgépek is támadtak. Így a lengyelek nem tudták, hogy melyik oldalról védjék magukat. Mire feleszméltek, a német harcikosik már a lengyel rajvonalakon is túlhaladtak és hátulról tüzeltek az ellenségre. Egyidejűleg elülről autókon német gyalogság vo-

nult fel és rajvonalba fejlődve intézett támadást az ellenség ellen. Így a németek minden támadás alkalmával három oldalról szorongatták a lengyeleket. Érdekes, hogy a német harcikosik a lengyel lövészárkokon és védelmi sáncokon is át tudtak menni. Ugy oldották meg a dolgot, hogy két harcikosi befordult az árokba és a többiek mintegy hidon azok tetején haladtak át. A lengyel tisztek előadásából kiderül, hogy a németek a lengyelországi győzelmet a harcikosiknak, repülőgépeknek és a villámgyors hadmozdulatoknak köszönhetik.

Németország a világ legnagyobb hajóépítője.

A világháború után Németország céltudatosan fejlesztette hajóépítő iparát. Jelenleg a világon épülő összes hajóknak egyharmadát német hajógyárak építik. Ezzel a ténnyel Németország nemcsak, hogy Anglia és Amerika mellé küzdötte fel magát a hajóépítés terén, hanem a világ első hajóépítő állama lett.

Ujabb orvosi felfedezések.

Az emberiség két legpusztítóbb betegsége a tüdővész és a rák. Mindkét betegség ellen állandóan folyik a küzdelem és az orvosi tudomány minden fegyverével

harcra kel a két betegség ellen. Egészen újszerű felfedezések történtek a két betegség gyógyítása terén. Így például megállapították, hogy a bőrrákot petróleumtartalmu kenőcsökkel nagyon jól lehet gyógyítani. A győgy mód egyelőre a kísérletezés állapotában van, azonban nagy jövőt jósolnak neki.

A tüdővész elleni küzdelemben új fejezetet jelent az a gyógy-mód, amelyet egy newyorki orvos fedezett fel. Az orvos olyan bacillusokat tenyésztett ki, amelyek elpusztítják a tüdővést, a vérmérgezés, tüdőgyulladás és más betegségek kórokozóit. A kiváló tudós egy tudományos ülésen kísérleti állatokat mutatott be, amelyeket gyógymóddal meggyógyított. Az új gyógyító eljárás még csak kísérletezés állapotában van, reméljük azonban, hogy gyakorlati alkalmazása nemsokára lehetővé válik.

Béka a villamos központban.

Ausztrália egyik városának villamos központjában üzemből var keletkezett. A város és azok a közeli helységek, amelyek ebből a villamos központból kapták az áramot, sötétségbe borultak és a mérnökök nem tudták a baj okát kideríteni. Végül is szerelők hosszas keresés után ráakadtak, hogy egyik kapcsoló tábla hátára egy nagy

LOTERIA DE STAT

Egy nagy esemény!

1939. Október 15-én

a 4-ik osztály nagy húzása

A sorsjegyeknek több mint fele nyerő lesz:

2 nyeremény	à 6 millió	Lei
20 nyeremény	à 1 millió	"
20 nyeremény	à 400.000	"
120 nyeremény	à 100.000	"
400 nyeremény	à 40.000	"
100 nyeremény	à 20.000	"
200 nyeremény	à 10.000	"
4.000 nyeremény	à 6.000	"
40.000 nyeremény	à 3.200	"
64.000 minimális nyeremény		

250 Lei-vel azok is résztvehetnek a húzáson, akik a jelen SORSJÁTEK elején nem játszottak. Kérjenek az elárusítóhelyekről felvilágosítást.

LOTERIA DE STAT.

Varangyos béka telepedett és ez rövidzárlatot okozott s ezért nem működött az áramelosztó központ. A békát épen és sérületlenül távolították el a kapcsoló tábla hátáról.

Igazat mond.

— Bizony uram, én már sok mindenben keresztülmentem pályám folyamán.

— Miért? Mi maga?

— Soffőr. . .

Öszinteség.

Az őrmester vizsgáztatja az újoncokat. Feladja a fogas kérdést:

— Mit csinál az őrségre állított katona, ha megérkezik a leváltás ideje?

— Örül, jelentem alássan — hangzik az őszinte válasz.

Szemrehányás.

— Na, szép! Hajnali háromkor jössz hazal

— Na, szép! És te még ébren vagy!

— Igen? Én itt ülök már hat órája és virrasztok és várlak, hogy egyszer már hazajössz. . .

— Na és? Én már hat órája ülök a korcsmába és várom, hogy elaludjál!

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lej (orvosi tanácsokért 30 lej), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva

van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

L. J. A borz zsirját kitűnően felhasználhatja a gazdaságban vagy a háztartásban. A szokásos módon szappant lehet főzni a borz zsirjából. Kiolvasztva egyszerűen fel lehet használni há-mok vagy bőrtárgyak puhítására. A borz hájából éppen úgy kell főzni a szappant, mint a faggyúból.

Z. L. A rozstot ugyanúgy kell pácolni, mint a búzát szokták. A pácolatlanul elvetett rozsmag sok veszedelmet rejt magában. Télen olyan gombabetegségek léphetnek fel, amelyek a vetést teljesen elpusztítják. A fellépő gombabetegségek ártanak a terméseredménynek.

M. I. Ha a dér következtében a muskátli megfagyott, kár kiteleltetésével fáradoznia. Lehet ugyan hogyha a gyökér felett 5-6 cm-nyi ép rész maradt, a muskátli kihajt. Valószínűbb azonban, hogy a telelést nem fogja kibírni és elpusztul. A megfagyott muskátli szárán ugyanis legtöbb esetben korhadás vagy rothadás lép fel.

V. L. A cséplőgépeznek igaza volt! Nedves, párás, különösen pedig esős időben lóherét nem szabad csépelni, mert igen nagy szemvesztés ér. A lóheremagot ugyanis a gubókból a morzsoló csak teljesen száraz időben tudja kiválasztani. Sokkal helyesebb, ha megvárja a fagyokat, mert száraz, fagyos időben kitűnően csépelhet lóherét. Minthogy a lóheremag ára nagyon drága, a legkisebb szemvesztéséget is meg kell akadályoznia.

F. J. Az altalaj porhanyításának ujabban mind nagyobb jelentőséget tulajdonítanak. Vannak ugyanis olyan altalajok, amelyek nagyon tömődötté váltak. Az ilyen altalajok fölött a feltalaj sem megfelelő minőségű. Ez csökkenő termésere-ményeket ad. Ezért ujabban az altalajt is szokták porhanyítani. A nagyfontosságú kérdéstről lapunkban tüzetesebb cikket fogunk közölni.

G. Z. Leírásából nem tudjuk megállapítani, hogy milyen bőrbaj kinozza. Az Ön által közölt kiutéseknak nagyon sokféle eredetük lehet. Az sem bizonyos, hogy a baja fertőző. Minden esetre forduljon szakorvoshoz, aki megfelelő gyógykezelés és orvosságot fog rendelni.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért: K. P. Atyha, B. I. Sepsikőröspatak, Sz. J. Gyorok, M. V. Sztancsafalva, O. P. Folya.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Megbízottaink közül négyen keresik fel a legközelebbi napokban azon előfizetőnket, akik hátrálékban vannak. Ezen megbízottak közül Vinczeffy Sándor Udvarhely megyének azon részeit látogatja meg, ahol utóbbi időben még nem volt. Kovács Endre Marostorda megyének nyáradszeredai, valamint szászrégeni járásaiban levő hátrálékos előfizetőinktől szedi be a díjakat. Török István Hunyad, Tordaranyos és Alsófehér megyéket, míg Tóth Imre Krassó, Szörény és Temes megyének rékási, gátaljai és buziási járásait látogatja meg. Felkérjük mindazon előfizetőnket, akik az említett területen laknak, hogy hátrálékukat megbízottainknak szabályszerű nyugta ellenében fizessék ki és amíg községükben megjelenik megbízottunk, előre gyűjtésük össze a pénzt, hogy felesleges utat, illetőleg időt ne töltsenek el. Ezen a helyen is felkérünk minden hátrálékos díjat kifizetni, mert lapunk fenntartása különösen a mostani időben rendkívül nehéz, a pénzek nagyon gyengén folytak be a nyári hónapok alatt és így minden pénzre szükségünk van. An-nál is inkább esedékes részünkre a folyó év végéig szóló hátrálék kifizetése, mert az év nagy része már letelt és akiknek eddig bizalommal hiteleztünk, be kell látniuk, hogy csak úgy lehet lapunkat fenntartani, ha minden hátrálékos előfizetési díjjal

eleget tesz fizetési kötelezettségének. — Azon előfizetőnket akikhez ez alkalommal nem küldhettünk megbízottakat, felkérjük, hogy az általunk kitöltött és lappéldányaikhoz mellékelte postautalvány felhasználásával küldjék be az ott feltüntetett összeget.

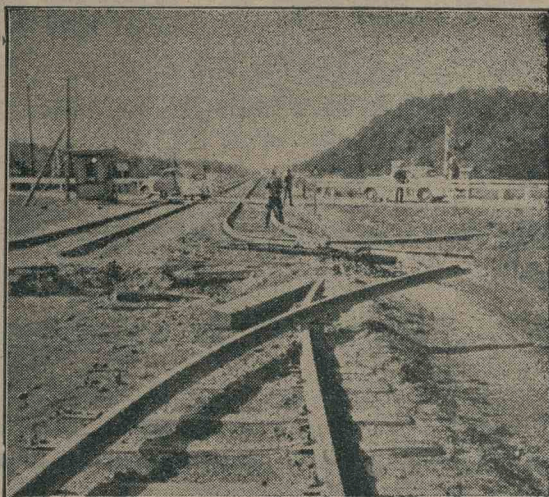
B. M. Temeskisjenő. Temesmegyei megbízottunk utánvéttel megrendelte az Ön címére Gyallay: Hadrakelt emberek c. könyvet. Tekintettel arra, hogy az utánvételezés nagyon megrágitja a könyvet, kérjük küldjön be a könyv árában 15, portóra 5, összesen 20 lejt s akkor azt azonnal megküldjük címére. A pénz beküldése alkalmával kérjük a szelvényen megjelölni, hogy azt könyvre küldi.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: M. J. Lisznyó 245, Sz. A. Ribice 155, Id. Sz. Zs. Erzséntkirály 155, B. J. Királydaróc 155, M. A. Nagybánya 155, Sz. M. M. Mezőbodon 150, Dr. P. D. Torja 155, O-kör Csikkarcfalva 155, H. J. Ágya 155, M. G. Torja 85, V. A. Nagybánya 155, II. P. Királydaróc 155, A. J. Nagybánya 155, K. Zs. Apa 155, K. A. Nagybánya 155, B. L. Ákos 155, Polg. O-kör Nagysomkut 155, A. L. Feketetót 200, G. S. Nagyszében 155, Özv. K. S-né 155, K. J. Világos 155, N. Gy. I. Vulkán 150, S. J. Krasznabétek 155, Sz. J. Bürkös 85, E. birt. Hosszumező 305, özv. V. S-né Mezőbánd 155, Sz. Sepsiszentgyörgy 150, Ifj. R. K. Érkává 155, B. K. Bürgözd 155, K. S. Hosszumező 305, K. E. Désháza 85, B. I. Ákos 155, H. J. Óbéba 150, T. G. Németszentpéter 150, Sz. J. Csávos 150, B. J. Csomaköz 155, M. T. Majlátfalva 150, K. M. Lápobánya 455, T. M. Krasznabétek 191, Id. R. S. Váradszölös 150, M. I. Chiraftei 85, Hita Lomhény 155 lejt.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügy. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár.
Saru, Cen. C. VI. A. Bun de imprimat.

Képek a lengyel harctérről.

Lapunk Külföld rovatában megírtuk, hogy a német-lengyel háború véget ért. Két képet mutatunk be a német-lengyel harcokból. Az egyik kép azt a jelenetet örökíti meg, amikor egy német tábornok megbeszélést

folytat az orosz csapatok vezetőjével. Másik képünk a németek által repülő-bombákkal teljesen elpusztított varsói vasutvonalat mutatja be.

Tanuld meg!

Hogyan teszünk el friss szilvát télire?

A szilvának frissen való megőrzésére több eljárás ismeretes. Jólzáró dézsába kutba eresztve például kitűnően eláll a friss szilva. Ugy is szokták eltenni, hogy a szilvafát sarjival rakják be. Télen a sarjút fagymentes napon elhordják és a frissen maradt szilvát leszedik. Igaz, hogy ezzel az eljárással a fa elpusztul. Nagyon jól és egyszerű módon lehet eltenni télire friss szilvát a következő módon. A szilvát nagy gonddal, hogy viaszrétegét ne sértsük meg, leszedjük. A szedés alkalmával lehetőleg csak a szárazakat fogjuk meg. Természetesen a hibás vagy beteges szilvákat nem használjuk fel téli eltevésre. A nagy gonddal leszedett szilvát cserépfazékba rakjuk. A cserépfazakat fél méter mélyen beássuk a föld alá. A hűvös és nedves földben a szilva kitűnően eláll egész télen át.

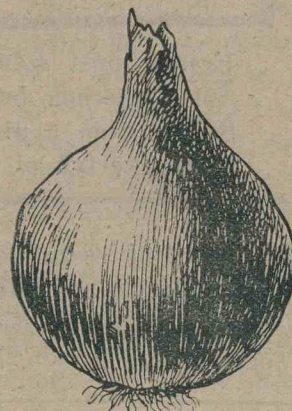
Gyógyteát lehet készíteni a sóska-borbolyából.

A sóska-borbolya bokrot a gazdák mindenütt irtják, mert tudvalevőleg a sóska-borbolya bokor terjeszti a gabonarozsdát. A legújabb megállapítások szerint a sóska-borbolya piros termése gyógyító hatása. Kitűnően le-

het alkalmazni kelések belső uton való gyógykezelésére. A sóska-borbolya megszáritott gyümölcsét vízben kell megfőzni éppen úgy, mint ahogyan általában a herbateákat szokás készíteni. Helyes dolog előzőleg a piros bogyókat egy éjszakán át vízbe áztatni és másnap ugyanabban a vízben kell tovább főzni. Így ugyanis a borbolya hatóanyagai jól kivonódnak.

Hagyma darázscsipés ellen.

A darázscsipés enyhítésére és meggyógyítására kitűnő háziszert lehet alkalmazni. A csipés helyét kettévágott vöröshagymával kell bedörzsölni. Rövid idő alatt a fájdalom megszűnik és a gyulladás enyhül.

Kukorica selyem haja,
Aki látja, nem lesz boja,
Inkább kedve árad neki,
Hogy száráról letörheti.

Vigyázz magadra!

Erjedő must szénsavgáza
Sok embernek lett halála,
Szüret után a pincébe
Csak gyertyával, lassan lépj be!

Szedjük össze a gyümölcsöskertben
a férges és rothadt gyümölcsöt!

A gyümölcsöskert fontos őszi munkái
közé tartozik a fáról lehullott beteg, rothadt

vagy férges gyümölcsök összegyűjtése. Az ilyen gyümölcsöt össze kell gyűjteni, mert mindenféle betegségnek és kártevőnek a terjesztője és szaporítója. Az összeszedett férges és hibás gyümölcsöt, ha olyan állapotban van, állati takarmányozásra is felhasználhatjuk. Ha pedig az összeszedett gyümölcsnek nincs takarmányértéke, elégetéssel semmisítjük meg, hogy a kártevők elpusztuljanak.

— Te Mari, én nem bánom, ha a barát-
nőd meg-meglátogat, de viselkedjék rende-
sen. Legutóbb, amikor itt volt, úgy kacagtak,
tok, hogy a negyedik szobába is behallatszott.

— Nem tehetett róla. Csak elmeséltem
neki, hogy a nagysága hogyan sütött rétes-
a mult vasárnap.